
Gammelt blod er like godt som nytt

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

ØYVIND STOPLE SIVERTSEN

Tidsskriftet

Det bedrer ikke overlevelsen hos kritisk dårlige pasienter om man gir dem de ferskeste blodposene. Det viser en stor multisenterstudie.



Illustrasjonsfoto: AP Photo/Valentina Petrova/NTB scanpix

I en studie som nylig er publisert i *New England Journal of Medicine* fikk rundt 5 000 pasienter som trengte blodoverføring enten erythrocytter som gjennomsnittlig var lagret i 11,8 dager eller erythrocytter som gjennomsnittlig var lagret i 22,4 dager (1). Alle pasientene var henvist til et akuttmottak på grunn av akutt oppstått sykdom og innlagt i sykehuset i mer enn 24 timer. 90 dager etter blodoverføringen var dødeligheten omtrent lik i de to gruppene. Dette er i samsvar med tidligere undersøkelser gjort hos pasienter som ikke var så kritisk syke (2, 3).

– Under lagring i blodpose blir erytrocyttene stivere, de endrer overflatestrukturer, oksygenaffiniteten øker, kalium lekker ut og noen celler går i oppløsning. Alt indikerer at «gamle erytrocytter» må være ugunstig for pasientene, forklarer Tor Hervig, som er overlege ved Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin ved Haukeland universitetssykehus og professor ved Universitetet i Bergen.

– Likevel viser altså gode kliniske studier som denne at man ikke kan finne noen sikre negative effekter av å transfundere «gamle erytrocytter» til kritisk syke. Selv om man kan prøve å bortforklare resultatene med at forskjellen i lagringstid var relativt liten mellom gruppene i studien og at det dreide seg om i gjennomsnitt bare fire transfunderte enheter, holder dette ikke. De omfattende in vitro-forandringene i lagrede røde blodceller gir ikke utslag in vivo. Årsaken til dette store paradokset er fortsatt ukjent, sier Hervig.

LITTERATUR

1. Cooper DJ, McQuilten ZK, Nichol A et al. Age of red cells for transfusion and outcomes in critically ill adults. *N Engl J Med* 2017. <http://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa1707572#t=article> (2.11.2017).
2. Heddle NM, Cook RJ, Arnold DM et al. Effect of short-term vs. long-term blood storage on mortality after transfusion. *N Engl J Med* 2016; 375: 1937 - 45. [PubMed][CrossRef]
3. Dhabangi A, Ainomugisha B, Cserti-Gazdewich C et al. Effect of transfusion of red blood cells with longer vs shorter storage duration on elevated blood lactate levels in children with severe anemia: the TOTAL randomized clinical trial. *JAMA* 2015; 314: 2514 - 23. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 12. desember 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0930
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.